

NIESTWORZONY (33) *part praet pass pf*

niestworzony (29), **niestworzon** (1), niestworzony *a.* niestworzon (3).

W pisowni łącznej (27), *w rozłącznej* (6).

e oraz *pierwsze o jasne*, ◇ *W formach złożonych* -ony (3), -óny (3); -ony *Mącz*; -óny *BiałKat* (2); -ony : -óny *KochPs* (2:1). ◇ *Forma niezłożona z tekstu nie oznaczającego ó.*

sg m N niestworzony (16), niestworz(o)n (1); ~ (*attrib*) niestworzony (2); ~ (*praed*) niestworzony (12), niestworz(o)n (1) *RejZwierc*. ◇ *A* niestworzon(e)go (2). ◇ *I* niestworzonym (1). ◇ *V* niestworzony (2). ◇ *f N* niestworzon(a) (3). ◇ *A* niestworzoną (1). ◇ *I* niestworzoną (4). ◇ *L* niestworzon(e)j (1). ◇ *pl N m pers* niestworz(e)ni (1). *subst* niestworzon(e) (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: niestworzony od kogo (1)

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. stworzyć.

Który nie został stworzony, który istnieje sam z siebie; increatus Mącz, Calep, Cn; improcreabilis Cn (33) : Naftarfy wżech bytności ieft Bog, bo ieft niestworzoni. *BiałŻyw* 3; *Mącz* 168b; *BiałKat* 8v; Pytaż ktore to Ią/ od Páná Bogá niestworzone? *BiałKaz* A4; *SkarJedn* 279; Ciebie ia/ boże niestworzony/ Wyznáváć będę *KochPs* 129, 184; *Calep* 523a; (*marg*) Rowny máieftat (-) Niestworzony Oćiec/ niestworzony Syn/ niestworzony Duch S. *LatHar* 371, 90, 377 [3 r.].

W połączeniach szeregowych (2): Z tey wiary żártowáli mędrscy świátá/ ktorzy nie vrodzonym/ niestworzonym/ y bez początku świát być powiádáli/ á zátym wiecznym. *BiałKaz* D4; *SkarŻyw* 57.

W przeciwstawieniu: »niestworzony ... stworzony« (2): *CzechRozm* 51; oglądałem cię Bogá mego w cieie/ niestworzonego stworzonym/ nieoglądánego widomym/ niecierpiętliwego cierpiącym. *SkarŻyw* 113.

W porównaniu (1): Máieftności fwe y czáfy ony wdzięczne żywotá poćciwego thák márníe á fprofnie iáko ine nieme bydło tráea/ ktoreby fie nacz lepźzego y nacz poczćiwźzego przygodzić mogły/ gdyż człowiek nie stworzon iáko bydlę *RejZwierc* 62.

Wyrażenia: »dobroć niestworzona« [o *Chrystusie*] (1): że Pan Kryftus dobroć niestworzoną [!] chciał/ áby káždy człowiek Krześcijánfki/ z nyeiákíey ftrony wiedźyał o dniu onym oftátecznym. *LeovPrzep* F4v.

»mądrość niestworzona« [o *mądrości bożej*] [szyk 4:1] (3): tefz myą zachoual fyn nayuyfłfego boga mądrofzcyą nyestworzoną fwoyą yzem zwyecznofzczy oddalona oth grzechu *PatKaz II* 68, 39, 55; *SiebRozmyśl* C2; *SkarKazSej* 658a.

»niestworzona moc, możność« (1:1): ducha fzwytątego ktory zwyecznofzczy z oczcza nyebyełkyego fyą rodzy nyestworzoną moczą nyemayącz nygdy począthku *PatKaz II* 73; *LubPs* E3.

»światłość niestworzona« (1): Pan Kryftus ieft fwiecá/ [...] ktory poraża y gáfi włyfłtki infze fwiece zmyflone y obłudne/ fwoiá fwiátłością niestworzoną. *KrowObr* 88v.

»niestworzony wszystkiego tworca« = *Bóg* (1): A człowiek co ieft? że ty niestworzony Włyfłtkiego tworcá/ y pan niezmierny/ Raczyfz ij pomnieć? *KochPs* 11.

Szeregi: »niestworzony i niezmierny« (2): Iáko też nie trzy niestworzeni/ y nie trzy niezmierni: ále ieden niestworzony y ieden niezmierny. *LatHar* 372.

»niestworzony ani uczyniony« (1): Duch święty ieft Bóg. [...] Nie ftworzóny/ áni vczynióny.
BiałKat c3v.

»wieczny, (a, i) niestworzony« [szyk 2:1] (3): *LubPs* E3; *SiebRozmyśl* C2; Z czego baczyć káždy może/ co to ieft mieć mądrość/ zwłázczá táką/ o ktorey tu ten mądry mowi/ wieczną onę y nie ftworzoną *SkarKazSej* 658a.

Synonimy: nieuczyniony, wieczny.

Cf NIESTWORZYSTY, **STWORZONY**